

recensionier

Rolf Weijburg (2009) *Inviting the world at home: a survey of the world's postal links to the Netherlands*, Atlas Uitgeverij, Amsterdam. ISBN 978-90-450-1612-2. 450 sidor.

Är du intresserad av geografi? Är du intresserad av främmande kulturer? Samlar du på frimärken? Samlar du på vykort? Om du svarade jakande på en eller två av dessa frågor, då är Rolf Weijburgs nyutgivna bok något för dig. Om du svarade jakande på alla frågor, då är saken helt klar – Weijburgs bok är definitivt något för dig!

Rolf Weijburg är en holländsk konstnär och bosatt i staden Utrecht. För över trettio år sedan, närmare bestämt år 1977, började han fundera på det här med vykort. Är det möjligt att skicka ett vykort från ett valfritt land i världen till vilket annat land som helst? Och i så fall, gäller detta också hans hemland, Nederländerna?

Han började med att göra en komplett lista över världens alla länder. Till listan la han till alla enklaver (geografiska områden som är omslutna av territorium som tillhör grannlandet), avlägsna ögrupper, kolonier, mikronationer – kort sagt alla specialområden som ger ut egna frimärken. Därefter började han tillverka (måla) egna vykort som han delade ut åt resenärer som han visste var på väg till bestämda ställen, kända såväl som okända människor, med önskemålet att dessa skulle sända vykortet till hans hemadress i Utrecht. En del kort postade han åt sig själv från sina resor. Andra skickade han till vilt främmande människor i olika delar av världen, alltid med samma önskemål: är ni snäll och skickar detta vykort till mig?

32 år senare ansåg Weijburg att han kommit så långt som han kunde komma och resultatet kan nu beundras av envar. Hans bok är mycket estetiskt tilltalande och påminner närmast om en gammaldags telefonkatalog men med hårda pärmar. Här finns färgbilder av över 400 vykort, alla de som hittat till Weijburgs hem i Ut-

recht från världens olika hörn. Listan över de länder som korten postats från kunde göras både lång och svår, men här är ett litet smakprov: Adélie Land, Hutt River Province, Zil Eleigne Serel och Amorgos.

Varje sida i boken bildar ett mycket färggrant kollage som representerar ett bestämt land eller område. Ett stort foto, i de allra flesta fall med ett postrelaterat motiv, bildar ett slags underlag för sidan. Inflikat i och runt huvudmotivet finns det aktuella vykortet avbildat tillsammans med allehanda lokal kurios: fåglar, djur, frimärken, sedlar, kartor, flaggor med mera. Bokens sidor rymmer dessutom 2000 miniatyrfoton av postkontor och postutbärare, små anekdoter och korta geografisk-historiska faktarutor om de områden som vykortet representerar.

Weijburg har i och med sin bok lyckats skapa en mycket fascinerande och informationsrik dokumentation av det globala postväsendet i vår värld. Att boken täcker mer än tre årtionden gör temat ännu mer intressant – många av vykortet kommer nämligen från länder som inte längre existerar. Man kan också se boken som en reseguide – vilket den på sätt och vis naturligtvis är. Den är inte heller Weijburgs första. 1985 utkom hans *Dwars door de Sahara* (som handlar om en bilresa genom Sahara) och 2000 publicerades *L'Afrique Périphérique* (en bok om alla öar runt Afrika).

Rolf Palmberg

Bengt Schüllerqvist och Christina Osbeck (red) (2009) *Ämnesdidaktiska insikter och strategier. Berättelser från gymnasielärare i samhällskunskap, geografi, historia och religionskunskap*, Karlstad University Press, Karlstad. ISBN: 978-91-85335-93-0. 230 sidor.

Denna intressanta studie, *Ämnesdidaktiska insikter och strategier* har underrubriken *Berättelser från gymnasielärare i samhällskunskap*,

geografi, historia och religionskunskap. Som titeln så riktigt låter läsaren förstå är detta en skrift som bygger på intervjuer/samtal där ämnesdidaktiska spörsmål står i fokus. Jag vill varmt rekommendera boken till alla dem som är intresserade av undervisning i de samhällsvetenskapliga ämnena men också till de läsare som är intresserade av *life history* som en forskningsmetod inom skolvärlden.

Ämnesdidaktiska insikter och strategier är uppdelad i sex kapitel, där fyra av kapitlen ägnas åt sammanställningar av intervjuer med lärare i de enskilda ämnena. Det inledande kapitlet, som är skrivet av en av de två redaktörerna, Bengt Schüllerqvist, ger läsaren en kort men omfattande beskrivning av forskningsfältet ämnesdidaktik. Kända namn som Ference Marton, Urban Dahllöf, Donald Schön och Mikael Alexandersson finns naturligtvis med i denna genomgång men flera andra forskningsinriktningar nämns och beskrivs också. Detta inledande kapitel kan med stor sannolikhet tjäna som en intresseväckare för lärarstuderande eller för de läsare som vill få en snabb uppdatering inom området. I kapitlet ingår också en redovisning av studiens metod.

Den större delen av boken ägnas åt redovisningen av de 15 lärarintervjuerna. (Endast tre geografilärare har intervjuats, övriga ämnen har fyra lärare representerade.) Samtliga lärare har en lång erfarenhet av yrket och genom de fyra olika kapitelförfattarnas försorg, får vi följa med på lärarnas vandring från nyexamine-

rad kandidat till, i ett flertal fall, glad pensionär. Som en röd tråd genom berättelserna löper passionen för ämnet och ett genuint intresse för barns och ungdomars lärande. Vi får ta del av de ämnesdidaktiska insikter och strategier som utvecklats under årens lopp. Som läsare inser man att det är en lång process innan man blir en bra lärare! De erfarenheter som de intervjuade lärarna har gjort uttrycks inte alltid explicit med hjälp av ämnesdidaktiska begrepp. Detta är dock något som författarna hjälper till med på ett lättillgängligt och välorganiserat sätt. Trots att de olika »ämneslärarkapitlen» har olika författare, finns en gemensam struktur som gör det möjligt för läsaren att jämföra, dra slutsatser och komma med nya frågor.

I det avslutande kapitlet knyter de båda redaktörerna samman säcken: *Hur går det egentligen till när lärare utformar sitt sätt att undervisa?* Studiens metodologiska ansats visar betydelsen av reflektion men också på vikten av att samtala kring dessa reflektioner. Boken tydliggör den kunskap, de *ämnesdidaktiska insikter och strategier*, som finns i skolan. Som läsare undrar man hur vi kan sprida denna kunskap och låta t ex lärarstudenter ta del av de erfarna lärarnas råd. Boken lugnar snarare än stressar nya lärare. Detta är en bok att använda på lärarutbildningar men också att läsa och samtala kring på skolorna runt om i landet. Jag ser med spänning fram mot fler skrifter från Karlstad universitet och de samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik.

Karin Wakeham

mottagna böcker

Per Jarle Sætre (2009) *Geografi i tekst og bilde. En studie av geografibøker for ungdomsskolen fra Norge, Sverige, Danmark og Finland*, avhandling för doktorsgraden, Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet i Trondheim.

Vill du recensera denna bok, eller annan litteratur inom geografi- eller utbildningsområdet, hör av dig till Karin Wakeham (mejl: karin.wakeham@isv.liu.se, telefon: 0704 36 62 69).